

Prof.Dr.Şükrü Kızılot'la

100 Soruda Yeni Türk Ticaret Kanunu

Mart 2012

S 1 : Yeni Türk Ticaret Kanunu kaç maddeden oluşuyor?

C 1 : Kanun 6 kitap ve 1535 maddeden oluşuyor. Bu 6 kitap;

1. Ticari İşletme
2. Ticaret şirketleri
3. Kıymetli Evrak
4. Deniz Ticareti
5. Taşıma İşleri
6. Sigorta ile ilgili...

S 2 : Yeni Türk Ticaret Kanunu hangi tarihte yürürlüğe girecek?

C2 : Kanun **1 Temmuz 2012** tarihinde yürürlüğe girecek. Fakat, başka önemli tarihler de var. Bağımsız denetçi seçimi için en son tarih **1 Mart 2013**. İnternet sitesi ile ilgili yürürlüğe giriş tarihi **1 Temmuz 2013**. Oluşturmak için son tarih 30 Eylül 2013. Anonim ve limited şirketlerin sözleşme değişikliği için yürürlüğe giriş tarihi 14 Ağustos 2012, sermaye artırımı (asgari sermayeye yükseltmek) için ise son tarih 14.02.2014.

S3: Yeni TTK için ikincil mevzuat ne zaman hazırlanacak?

C3: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 14.2.2011'den itibaren; Ticaret sicil tüzüğünü 6 ay içinde İkincil mevzuatı (3 tüzük, 9 yönetmelik, 17 tebliğ) bir yıl içinde hazırlamak zorunda. İkinci mevzuatlar maalesef gecikti.

S4: Yeni TTK ile tek kişilik sermaye şirketi kurmak mümkün olacak mı?

C4: Tek kişilik Anonim veya Limited şirket kurmak mümkün olacak. Yönetim kurulları tek kişilik olabilecek. Ayrıca, mevcut şirketleri tek kişiliğe dönüştürmek de mümkün. Yönetim kurulu üyeliği için ortaklık şartı aranmayacak.

S5: Sözleşme değişikliğinde son tarih ne?

C5: Anonim ve limited şirketler 14 Ağustos 2012'ye kadar sözleşmelerini Yeni TTK ile uyumlu hale getirecekler (Md. 22). Bunun için Yeni TTK'nın incelenip, değişikliklerin belirlenmesi gerekiyor.

S6: Yeni TTK'ya göre şirketlerin asgari sermayesi ne kadar?

C6: Asgari sermaye Limited Şirket için 10 bin TL, Anonim şirketler için 50 bin TL. 3 yıl içinde (14.02.2014'e kadar) sermayesini yükseltmeyen şirketler İNFİSAH etmiş (sona ermiş) sayılacak (6103 Sayılı Kanun Md. 20).

S7: İşletme defteri kaldırılıyor mu?

C7: Yeni TTK'ya göre işletme defterine yer verilmiyor. Ancak olay çok geniş bir kesimi ilgilendirdiği için Vergi usul Kanunu'nda belirtilen esaslara göre kayıt tutmak geçerli olacak. Bunun için Vergi Usul Kanunu'nda bir değişiklik yapılması uygun olacak.

S8: Ortaklar şirketten borç para alırsa ne olur?

C8: Ortaklara şirketten borç para çekmek yasak (Md. 358). Borç para çekene 300 günden az olmamak üzere adli para cezası (Md. 562/c) var. Para cezası ödenmezse en az 300 günden başlayan hapis cezası var. Asgari borç tutarı olarak belli bir tutar yasada belirlenmemiş.

S9: Kanun yürürlük tarihi itibarıyla halihazırda şirkete borcu olan ortak ne yapmalı?

C9: Anonim ve limited şirketlerin ortakları şirkete olan borçlarını Kanunun yürürlüğünden itibaren üç yıl içinde nakdi ödeme ile kapatmak zorunda. Aksi halde şirket alacaklıları şirkete borçlu ortağı takip yoluyla şirketten alacaklarını tahsil edebilecekler. Ayrıca borcunu kapatmamış borçlu ortağa 300 günden az olmamak üzere adli para cezası verilecek (Md.562).

S10: Yeni TTK'ya göre şirkete borçlanma yasak. Peki, yıl içinde şirketten birden fazla borç para alan ortağın durumu ne olacak?

C10: Şirket ortakları birden fazla borçlanma yaparsa, adli para cezası katlanarak artacak. Bu ceza ertelenemiyor ve tecil edilemiyor. Bu belirsizliği ortadan kaldıracak düzenleme de yok.

S11: Şirketten alınan borç para için bir limit var mı?

C11: Borç paranın limiti yok. Şirketten 1 lira da 1 milyon lira da çekene aynı ceza var. Ancak düşük miktardaki borçlanmalara yüksek cezalar uygulanması beklenmiyor. Aslında olay yoruma bırakılmadan yasada net bir ölçü konulsa çok iyi olurdu.

S12: Tek kişilik şirketlerde de ortakların borç alması yasak mı?

C12: Evet. Bu tip şirketlerde başka ortak olmadığı için o ortak açısından hak kaybı doğacak bir durum olmamasına rağmen borçlanma yasağı var.

S13: Borçlanma yasağı sadece şirketten para çekmekle mi sınırlı?

C13: Hayır. Şirket ortağı ve yönetim kurulu üyeleri ile yakınları, ayın olarak da borçlanamayacak, şirketinden vadeli mal alamayacak. Üçüncü derece dahil kan ve kayın hısımları, şirkete nakit ve ayın borçlanamayacaklar (Md. 395/2). Bu olayda da 30 günden başlayan adli para cezası, ödenmezse yine 300 günden başlayan **HAPİS** cezası var.

S14: Akrabaya yapılan vadeli satışlara bir ceza var mı?

C14: Yönetim kurulu üyesinin üçüncü derece dahil kan ve sıhri hısımlarına vadeli satışın cezası 300 günden başlayan adli para cezası (Md. 562/5-d). Ödenmezse 300 günden başlayan hapis. Hapis cezası en fazla 3 yıl olabiliyor. Birden fazla mahkumiyet durumunda ceza beş yılı geçemiyor (5275 Sayılı K. Md. 106/7). Ceza, borçlanana yani akrabalara uygulanacak.

S15: Limited şirketlerde borçlanma yasağı müdür için de geçerli mi?

C15: Borç para çekme yasağı limited şirket ortakları için getirilmiş. Ortak olmayan müdür için unutulmuş. Müdür en yetkili kişi. Şirketin temsil ve yönetiminde yetkili. Ayrıca, ortak olmayan da müdür olabiliyor (Md. 623).

S16: Yönetim kurulu üyesi olmayan ortağın yakınlarına borçlanma yasağı var mı?

C16: Yönetim kurulu üyesi ve onun eşi, çocuğu, anne babası ve kardeşi ile üçüncü derece dahil, kan ve kayın hısımlarına borçlanma yasağı var ama yönetim kurulu üyesi olmayan ortağın yakınları için borçlanmayı yasaklama unutulmuş!

S17: Yeni TTK'daki işletmede kullanılan belgelerin fotokopilerinin saklanması zorunluluğu ne?

C17: İşletmeyle ilgili olarak gönderilmiş bulunan her türlü belgenin; fotokopisi, karbonlu kopyası, mikrofiş, bilgisayar kaydı veya benzeri bir kopyasını, yazılı, görsel veya elektronik ortamda saklanması gerekiyor (Md. 64/2) Aksi halde 4-20 bin TL arasında adli para cezası ödenmezse hapis cezası var (Md. 562/1-b).

S18: Yeni TTK'ya göre avans kar payı dağıtımı mümkün mü?

C18: Yeni TTK'nın 509. maddesine göre; kâr payı avansı dağıtılabılır. Bunun için Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın bir tebliğ yayımlaması gerekiyor.

S19: Yeni TTK ile defter sayısı artıyor mu?

C19: Evet, ticari defterlerin sayısı artıyor. Mevcut ticari defterlerin yanı sıra; Pay defteri, Yönetim kurulu karar defteri, Genel kurul toplantı ve müzakere defteri de ticari defter sayılacak (Md. 64/4). Bunların notere onaylatılması gerekecek. Ayrıca, internet kayıtlarının yazıldığı bir defter daha notere tasdik ettirilecek.

S20: Ticari defterlere kapanış tasdiki yaptırılacak mı?

C20: Bütün ticari defterlerin açılış ve kapanışları, her yıl Notere onaylatılacak. Defterlerin kapanışı 6. ayın sonuna kadar tasdik ettirilecek (Md. 64/3). AB ülkelerinde ve dünyada kapanış tasdiki diye bir olay yok.

S21: Defter tasdiklerini yaptırmamanın cezası ne?

C21: Defterlerin açılış veya kapanış tasdikini yaptırmayanlar (birini dahi yaptırmasa) 4-20 bin TL arasında adli para cezası, ödenmezse hapis cezası alacaklar (Md.562/1-c ve 5275 Sayılı Kanun Md.106).

S22: Defterlerin tasdik süreleri ne kadar?

C22: Defterlerin kapanış tasdikini yaptırmamanın süresi Haziran ayının sonuna kadar. Fakat açılış tasdiki ile ilgili bir süre düzenlenmemiş herhangi bir kanuna da atıf yapılmamış. Bu önemli bir eksiklik.

S23: Ticari defterler Yeni TTK'da da sahibinin lehine delil olabilecek mi?

C23: Yeni TTK'da ticari defterlerin kesin delil olma özelliğini kaldırıyor ve bu defterleri hakimın takdirine bağlı delil haline getiriyor.

S24: Defterlere zamanında kayıt yapılmamasının cezası ne?

C24: Defterlere zamanında kayıt yapılmaması, eksik kayıt yapılması Gümrük ve Ticaret Bakanlığı denetim elemanlarınca tespit edilirse 200 günden başlayan adli para cezası ödenmezse hapis cezası var (Md. 562/1-d).

S25: Defterlere kayıt yapmanın süresi ne kadar?

C25: Yeni TTK'da defterlere kayıt yapmanın süresi belirtilmiyor. Ayrıca başka Kanunlara da atıf yapılmıyor. Oysa Vergi Usul Kanunu'na göre defter ve belgelere kayıt zamanıyla ilgili 10-45 günlük süre var. Yeni TTK'nın değiştirilerek bir süre belirlenmesi gerekir.

S26: Defter ve belgeleri ibraz etmemenin cezası ne?

C26: Defter ve belgelerin Gümrük ve Ticaret Bakanlığı denetim elemanlarına ibraz edilmemesi ya da eksik ibrazı durumunda 3 aydan 2 yıla kadar hapis cezası var (Md. 562/4).

S27: Defter ve belgelerin ibraz süresi ne kadar?

C27: Yeni TTK'da ibraz süresi belirtilmiyor. Ayrıca başka Kanunlara da atıf yapılmıyor. Vergi Usul Kanunu'nda ibraz süresi 15 gün. İbraz süresinin yasada yer alması önemli bir eksiklik.

S28: İşletmede kullanılan belgelere yazılması öngörülen bilgiler neler?

C28: Şahıs işletmesi ve şirketlerin; fatura, fiş, gider pusulası ve kullandıkları her türlü kağıda ve belgeye, yönetim kurulu üyeleri, müdürler ve yöneticilerin adı-soyadı yazılacak (Md. 39/2). Ayrıca, taahhüt edilen sermaye, ödenen sermaye, internet sitesi adresi, internet numarası da yazılacak (Md. 39/2). Bu uygulama özellikle yazar kasa fişi ve her türlü kağıdın neyi kapsadığı bakımından sorun yaratabilir.

S29: Yeni TTK ile şirketlere internet sitesi zorunluluğu getiriliyor mu? Sitede hangi bilgilerin yer alması gerekiyor?

C29: Şirketlere internet sitesi zorunluluğu getiriliyor. Şirketin finansal tabloları (geliri, gideri, kasası ve bankasındaki paralar, borçları, alacakları vs. herkesçe bilinecek) denetim raporları (denetçi, özel denetçi ve işlem denetçisi) yönetim kurulu başkan, üye ve yönetici ücretleri, ödenen her türlü paralar, seyahat giderleri (Md. 1524), şeffaflık ilkesi ve bilgi toplumu açısından açıklanması zorunlu bilgiler, yönetim kurulunun yıllık raporları sitede yer almak zorunda. Tüm bu bilgiler, en az 6 ay, finansal tablolar ise 5 yıl sitede kalacak ve herkesin erişimine açık olacak.

S30: İnternet sitesi oluşturmanın bir süresi var mı?

C30: 1 Temmuz 2013 tarihinden itibaren 3 ay içinde internet sitesi oluşturulacak (1.10.2013'e kadar). Bu tarihten sonra kurulan şirketlerin durumu ile ilgili açıklama yok.

S31: İnternet sitesinin olmaması ya da sitede eksiklikler olmasının cezası ne?

C31: İnternet sitesinin olmaması 6 aya kadar hapis ve 300 güne kadar adli para cezası, eksik bilgi olması durumunda da 3 aya kadar hapis 100 güne kadar adli para cezası var. Adli para cezası ödenmezse hapse çevriliyor (Md. 562/12).

S32: Yeni TTK'ya göre ortaklar sermaye üzerinden faiz alabilirler mi?

C32: Şirket sözleşmesiyle, ortakların koydukları sermaye için faiz almaları kabul edilebilir. Bununla ilgili olarak Yeni TTK'nın 132. maddesinde gerekli düzenleme yapılmıştır. Ancak, ortaklara ödenen faizin Kurumlar Vergisi yönünden gider kabul edilmeyeceğini de göz ardı etmemek gerekiyor.

S33: Şirket kuruluşunda sermayenin bankaya yatırılması zorunlu mu?

C33: Yeni TTK ile blokaj uygulaması yeniden geldi. Sermayenin %25'i tescilden önce gerisi de tescili izleyen 24 ay içinde şirket adına bankaya yatırılacak. Banka, yatırılan parayı şirket tüzel kişilik kazanınca serbest bırakacak.

S34: Şirketlerin, ana sözleşmelerinde yer almayan konularda faaliyet göstermeleri yasak. Yeni TTK ile bu engel kaldırıldı mı?

C34: Bu yasağa "ultra vires" adı veriliyor. Yeni TTK ile yasak kalktı. Şirketler, ana sözleşmelerinde yazılı olmayan konularla da uğraşabilecekler.

S35: Anonim şirketlerde tek kişilik yönetim kurulu olabilir mi?

C35: Anonim şirketlerde tek kişilik yönetim kurulu olabiliyor. Ayrıca yönetim kurulu üyesinin ortak olma şartı da yok.

S36: Anonim şirketlerde yönetim kurulu üyeleri için yüksek okul mezuniyet şartı var mı?

C36: Yönetim kurulu üyelerinin en az 1/4'ü yüksek okul mezunu olmak zorunda. Tek kişilik şirkette ise bu zorunluluk yok. Biri aşanlarda, 1/4 hesabı yapılırken, 0.50, 0.75 gibi küsüratlar tam sayıya çıkartılacak. Örneğin 2'nin 1/4'ü 0.5. Bu 1 kabul edilecek ve iki yönetim kurulu üyesinden biri yüksek okul mezunu olacak.

S37: Elektronik ortamda yönetim kurulu yapılabilir mi?

C37: Yeni TTK'ya göre yönetim kurulu toplantıları elektronik ortamda yapılabilecek.

S38: Anonim şirket yönetim kuruluna üye seçiminde şartlar neler?

C38: Yönetim kurulu üyeleri en çok 3 yıl süreyle seçiliyor (Md. 362). Aynı kişi tekrar seçilebilir. Üyelik boşalır, yönetim kurulu üye seçerek, ilk genel kurulun onayına sunar. Genel kurul haklı bir sebep varsa yönetim kurulunu her zaman görevden alabilir (Md. 364).

S39: Yeni TTK'da yönetimin ve sorumlulukların devri nasıl olacak?

C39: Ana sözleşmeye konulacak bir hükümlerle, görev dağılımı yapacak ve düzenlenecek bir iç yönergeye göre, yönetim kısmen veya tamamen bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine ya da üçüncü kişiye devredilebilecek. (Md. 366, 367)

S40: İç yönerge (yönetmelik) nasıl olmalı?

C40: Yönetmelik üretim öncesini, üretimi, pazarlamayı, muhasebenin yapısını, işleyişini, görev tanımlarıyla şemasını içererek, yönetimi bir bütün halinde düzenler. Yönetmelikte örgüt şemasının verilmesi yeterli değildir. Yönetmelik, karar ve atama yetkiler ile işletmenin teknik, ticari ve hukuki açıdan yönetimine ilişkin esasları da içermelidir.

S41: Anonim şirket yönetim kurulunun toplanma karar yeter sayısı ne?

C41: Yönetim kurulu üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır. Toplantıda hazır bulunanların çoğunluğu ile karar alınır. Birbirini temsilen oy ya da vekil aracılığıyla toplantıya katılma mümkün değil. Kararlar, toplanmadan bir üyenin yazılı önerisinin üye tam sayısının onayı ve kararın imzalanması ile de alınabilir.

S42: Anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin mali hakları neler?

C42: Tutarı ana sözleşmeyle ya da genel kurul kararıyla belirlenmiş olmak koşuluyla yönetim kurulu üyelerine; huzur hakkı, ücret, ikramiye, prim ve yıllık kârdan pay ödenebilir.

S43: Anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin şirkete verebileceği zararlara ilişkin sigorta yaptırılabilir mi?

C43: Yönetim kurulu üyelerinin, görevlerini yaparken işlediği kusurlarıyla şirkete verebilecekleri zarara karşı, şirket sermayesinin yüzde yirmi beşini aşan bir bedelle sigorta ettirilerek; şirket teminat altına alınabilir (Md. 361).

S44: Anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin sorumlulukları ne?

C44: Yönetim Kurulu üyeleri, yükümlülüklerini ihlal ederlerse ve kusurlarının bulunmadığını ispatlamazlarsa; şirkete, pay sahiplerine ve şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumludurlar. (Kusur Karanesi Md. 553)

S45: Anonim şirket yönetim kurulunun yönetimin devrinde sorumluluğu ne?

C45: Kanundan veya esas sözleşmeden doğan bir görevi veya yetkiyi, kanuna dayanarak, başkasına devreden organlar veya kişiler, bu görev ve yetkileri devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi halinde zarardan sorumludur (Kusur Karanesi Md. 553)

S46: Bir şirket kendi paylarını alabilir mi?

C46: Bir şirket kendi paylarını, esas ve çıkarılmış sermayesinin en çok %10'u oranında iktisap veya rehin olarak kabul edebilir. Genel kurul, yönetim kurulunu en çok 5 yıl süre ile yetkilendirebilir (Md. 379).

S47: Anonim şirketlerde genel kurulun toplantıya çağırılma esasları neler?

C47: Genel kurul toplantıya, ana sözleşmede belirtilen şekilde, şirketin internet sitesinde ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanan ilanla çağrılır. Bu çağrı, toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılır. Pay sahiplerine de toplantı günü ile gündem ve ilanın çıktığı veya çıkacağı gazeteler, iadeli taahhütlü mektupla bildirilir.

S48: Çağrısız genel kurul uygulamasında bir değişiklik oldu mu?

C48: Eski TTK'nın 370. maddesindeki bu uygulama, Yeni TTK'da da aynen yer alıyor. Bütün payların sahipleri veya temsilcileri, aralarından biri itirazda bulunmadığı takdirde, genel kurula katılmaya, çağrıya ilişkin usule uyulmaksızın, genel kurul olarak toplanabilirler ve bu toplantı nisabı (yetersayısı) var olduğu sürece, karar alabilirler. Gündeme, oy birliğiyle olmak koşuluyla madde eklenebilir.

S49: Genel kurula katılmaya yetkili olan pay sahipleri hangileri?

C49: Genel kurul toplantısına, yönetim kurulu tarafından düzenlenen hazır bulunanlar listesinde adı bulunan pay sahipleri katılabilir. Hamiline yazılı pay senedi sahipleri, genel kurulun toplantı gününden en az bir gün önce bu senetlere zilyet olduklarını ispatlayarak, giriş kartı alırlar. Ancak, giriş kartının verildiği tarihten sonra hamiline yazılı pay senedini devraldığını ispatlayan pay sahipleri de genel kurula katılabilirler.

S50: Genel kurulun toplanabilmesi için yeter sayı ne?

C50: Daha ağır bir nisap yoksa sermayenin en az dörtte birini karşılayan payların sahipleri veya temsilcilerinin varlığıyla toplanır. İlk toplantı yapılamazsa ikinci toplantıda bu nisap da aranmaz.

S51: Anonim şirketlerde ana sözleşme değişikliği nasıl yapılacak?

C51: Şirket sermayesinin en az yarısının temsil edildiği genel kurulda mevcut oyların çoğunluğu ile alınır ana sözleşmede değişiklik kararı alınabilir.

S52: Tek kişilik anonim şirkette ibra nasıl olacak?

C52: Anonim şirket tek kişiye ait ise ibra olayı ortadan kalkıyor. Çünkü pay sahibi kendini ibra edemez (Md. 436). İbra olayı ancak, başka birisi yönetim kurulu üyesi seçilirse mümkün olur.

S53: Yeni TTK'da azlık hakkı nasıl düzenlendi?

C53: Şirket sermayesinin en az onda birini (halka açık şirketlerde en az yirmide birini) oluşturan pay sahipleri, yönetim kurulundan; Genel kurulu toplantıya çağırmasını, genel kurul zaten toplanacak ise, karara bağlanmasını istedikleri konuları gündeme koymalarını noter aracılığıyla isteyebilirler. Yönetim kurulu en geç 15 gün içinde gerekli çağrıyı yapmazsa, çağrı istem sahiplerince yapılır.

S54: Anonim şirketlerde şirketi temsil yetkisi kime ait?

C54: Ana sözleşmede aksi öngörülmemişse veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa, temsil yetkisi **çift imza** kullanılmak üzere yönetim kuruluna aittir.

S55: Yönetim kurulu temsil yetkisini devredebilir mi?

C55: Yönetim kurulu temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye ya da müdür olarak üçüncü kişilere devredebilir. Ancak en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisinin bulunması şarttır.

S56: Yeni TTK'da haksız rekabete bir yaptırım öngörülüyor mu?

C56: Haksız rekabet hükümlerine aykırı davranışlar, iki yıla kadar hapis veya adli para cezalandırılacaklar.

S57: Yeni TTK'ya göre bağımsız denetime tabi olacak şirketler hangileri?

C57: Anonim şirketler, limited şirketler ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler bağımsız denetime tabi olacak. Yaklaşık 550 bin limited şirket bağımsız denetime tabi olacak.

S58: Yeni TTK'da kaç çeşit denetçi var?

C58: Üç çeşit. Bunlar bağımsız denetçi, işlem denetçisi ve özel denetçi.

S59: Şirketi bağımsız denetimden geçmeyenler için bir süre var mı?

C59: Şirketiniz bağımsız denetimden geçmiyorsa, 1 Mart 2013 tarihine kadar bağımsız denetçi seçmeniz gerekiyor.

S60: Bağımsız denetçinin şirketler üzerinde ne kadar etkinliği var?

C60: Bağımsız denetçinin, finansal tablolar hakkında olumsuz görüş vermesi veya görüş vermekten kaçınması durumunda, genel kurulda denetlenen yıla ait kâr veya zarar ile ilgili karar alınamaz. Yönetim kurulu da 4 iş günü içinde istifa etmek zorunda. Sonrasında ise genel kurul yeni bir yönetim kurulu seçer. Yeni yönetim kurulu altı ay içinde, kanuna, esas sözleşmeye ve standartlara uygun finansal tablolar hazırlar ve bunları denetleme raporu ile birlikte genel kurula sunar.

S61: Denetçi görevinden azledilebilir mi?

C61: Şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi; yönetim kurulunun istemi üzerine ve haklı sebeplerin gerektirmesi ve denetçinin taraflı davrandığı yönünde bir kuşkunun varlığı halinde başka bir denetçi atayabilir.

S62: Denetçi seçilememesi durumunda ne olacak?

C62: Faaliyet döneminin 4. ayına kadar denetçi seçilememesi durumunda, denetçi mahkeme tarafından atanır. Aynı hüküm, seçilen denetçinin görevi red veya sözleşmeyi feshetmesi, görevlendirme kararının iptal olması, butlan veya denetçinin kanuni sebeplerle veya diğer herhangi bir nedenle görevini yerine getirememesi veya görevini yapmaktan engellenmesi durumunda da uygulanır.

S63: Denetçi istediği zaman denetleme sözleşmesini feshedebilir mi?

C63: Denetçi, denetleme sözleşmesini, sadece haklı bir sebep varsa veya kendisine karşı görevden alınma davası açılmışsa feshedebilir.

S64: Kimler denetçi olabiliyor?

C64: Ortakları, Yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir unvanını taşıyan bağımsız denetim kuruluşları olabilir.

S65: Kimler denetçi olamaz?

C65: Denetlenecek şirkette pay sahibi olanlar, denetlenecek şirketin yöneticisi veya çalışanları veya denetçi olarak atanmasından önceki üç yıl içinde bu sıfatı taşıyanlar, Denetlenecek şirketle bağlantısı bulunan bir tüzel kişinin, bir ticaret şirketinin veya bir ticari işletmenin kanuni temsilcisi veya temsilcisi, yönetim kurulu üyesi, yöneticisi veya sahibi veya bir yöneticisinin alt veya üst soyundan biri, eşi veya üçüncü derece dâhil, üçüncü dereceye kadar kan veya kayın hımsı olanlar ile denetlenecek şirketle bağlantı hâlinde bulunan veya böyle bir şirkette yüzde yirmiden fazla paya sahip olan bir işletmede çalışanlar denetlenecek şirkette denetçi olamazlar.

S66: Denetçiler denetim yaptığı şirkete danışmanlık yapabilir mi?

C66: Denetçi, denetleme yaptığı şirkete, vergi danışmanlığı ve vergi denetimi dışında, danışmanlık veya hizmet veremez, bunu bir yavru şirketi aracılığıyla yapamaz.

S67: Normal koşullarda denetçilerin görev süresi ne kadar?

C67: Bir bağımsız denetleme kuruluşunun, bir şirketin denetlenmesi için görevlendirdiği denetçi yedi yıl arka arkaya o şirket için denetleme rapvermişse, o denetçi en az iki yıl için değiştirilir

S68: Yeni TTK'ya göre özel denetçi atanması nasıl olacak?

C68: Topluluk şirketleriyle ilişkilerde hileli bir işlem tespit edilmesi, Denetçi, şirketin topluluk şirketleriyle ilişkileriyle ilgili olarak sınırlı olumlu görüş veya kaçınma yazısı yazmışsa pay sahiplerinin isteği üzerine, mahkemece özel denetçi atanabilir. Yönetim kurulunun, şirketin topluluk tarafından kayba uğratıldığını ve denkleştirme yapılmadığını açıklaması, üzerine özel denetçi atanmasını isteyebilir.

S69: Pay sahipleri özel denetçi atanmasını isteyebilir mi?

C69: Pay sahipleri, belirli olayların özel bir denetimle açıklığa kavuşturulmasını genel kuruldan isteyebilir. İstek onaylanırsa, pay sahipleri 30 gün içinde, mahkemece özel denetçi atanmasını isteyebilir. Genel kurulun pay sahiplerinin isteğini reddetmesi durumunda gerekli şartlara sahip olan pay sahipleri 3 ay için mahkemece özel denetçi atanmasını isteyebilir. Özel denetimin tamamlanmasından sonra yönetim kurulu, rapor ve buna ilişkin değerlendirmeleri ilk genel kurula sunar.

S70: İşlem denetçileri hangi konularda denetim yapar?

C70: Sermaye şirketlerinin kuruluş işlemlerini, sermaye artırımı veya azaltılması konusunda alınan kararları, birleşme sözleşmesi ve birleşme raporunu, bölünme sözleşmesi ve bölünme planını, menkul kıymet ihracı veya herhangi bir diğer şirket işlem ve kararlarını, tür değiştirme planını ve tür değiştirme raporunu denetler.

S71: Denetçileri de denetleyen bir mekanizma var mı?

C71: Denetim Standartları Kurulu oluşuncaya kadar denetçilerin denetlemeleri, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılacak deniliyor. Fakat şu an böyle bir bakanlık yok. O nedenle denetimi Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın yapması gerekecek. Ayrıca bu konuda bir de yönetmelik çıkarılacak. **S72: Hisse senetlerinin adı pay senedi olarak belirlendi. Kaç çeşit pay senedi çıkartılabiliyor?**

C72: Pay senetleri hamiline yazılı olabildiği gibi, nama yazılı da olabilir. Ancak, Bedelleri tamamen ödenmemiş paylar için hamiline yazılı pay senetleri çıkartılamıyor. Payların bedelleri tamamen ödendiğinde hamiline yazılı hisse senedi çıkartılabilir.

S73: Geçici ilmühaber pay senedi sayılır mı?

C73: Eski Ticaret Kanunu'nun 411. maddesinde "Geçici ilmühaber hisse senedinin yerini alacağı" yönünde hüküm vardı. Yeni TTK'da da bu yönde bir hüküm yer alıyor. Buna göre; pay senedi bastırılıncaya kadar "ilmühaber" çıkartılabilir. İlmühabere kıyas yoluyla "nama yazılı pay senetlerine" ilişkin hükümler uygulanacak (Md. 486/2).

S74: Pay senedi bastırmak için izin almak gerekir mi?

C74: Pay senetlerini bastırmak izne tabi değil. Paylar hamiline yazılı ise, yönetim kurulu pay bedelinin tamamının ödenmesi tarihinden itibaren, üç ay içinde pay senetlerini bastırıp pay sahiplerine dağıtır (Md. 486/2). Yönetim kurulunun Hamiline yazılı pay senetlerinin bastırılmasına ilişkin kararı tescil ve ilan edilir. Ayrıca şirketin internet sitesine konulur.

S75: Pay senedi olmadan hisse satışı nasıl gerçekleşecek?

C75: Şirket hissesi pay senedine bağlanmamışsa, hisse devir sözleşmesi düzenlenir. Bu devir pay defterine yazılmakla hüküm ifade eder. Pay senedine bağlı olmayan hisseler, ne zaman satılırsa satılsın, bundan doğan kazanç gelir vergisine tabi olur.

S76: Pay senetlerinin şekli nasıl olacak?

C76: Pay senetlerinde; Sermaye tutarı, Tertibi ve yönetim kurulu kararının tescil tarihi, İtibari değeri, En az iki yetkilinin imzası, bulunmalı ve pay defterine kayıt edilmesi gerekiyor.

S77: Pay senetleri nasıl devredilecek?

C77: Hamiline Yazılı pay senetlerinin devri; şirket ve üçüncü kişiler hakkında, ancak zilyetliğin geçirilmesiyle hüküm ifade eder. Nama Yazılı paylar; aksi öngörülmedikçe, herhangi bir sınırlamaya bağlı olmaksızın devredilebilir. Bedeli tamamen ödenmemiş nama yazılı paylar, ancak şirketin onayı ile devrolunabilir. Miras, mirasın paylaşımı ve eşler arasındaki mal rejimi hükümleri ve cebri icra bunun istisnalarıdır.

S78: Hükümet Komiseri kavramı değişti mi?

C78: Komiser kavramı hükümet temsilcisi olarak değiştirildi. Uygulama esasları bir yönetmelikle belirlenecek.

S79: Anonim şirketlerde murakıplık kalkıyor mu?

C79: Okuryazarlık şartı bile aranmayan murakıplık kalkıyor. En az bir SMMM veya YMM denetimi ya da Bağımsız Denetim kuruluşu geldi. Şirket muhasebecisi dışında bir de Denetçi olacak ve ücret ödenecek.

S80: Türkiye'de yaklaşık 550 bin limited şirket var. Bunların hepsi için denetçi ve muhasebeci zorunlu mu?

C80: Daha önce ortak sayısı 20'den az ise denetçi gerekmiyordu yeni TTK'da hem muhasebeci hem de ayrıca denetçi gerekiyor.

S81: Şirketlerin büyüklüğüne göre denetim açısından bir fark var mı?

C81: Büyük ölçekli şirketler Bağımsız denetleme kuruluşlarınca, Orta ve küçük ölçekli işletmeler SMMM veya YMM tarafından denetlenecek.

S82: Şirket ile denetçi arasında görüş ayrılığı olması halinde ne olacak?

C82: Şirket ile denetçi arasında; Şirketin ve topluluğun yılsonu hesaplarına, finansal tablolarına ve yönetim kurulunun faaliyet raporuna ilişkin, ilgili kanunun, idari tasarrufun veya esas sözleşme hükümlerinin yorumu veya uygulanması konusunda doğan görüş ayrılıkları hakkında, yönetim kurulunun veya denetçinin istemi üzerine şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi dosya üzerinden karar verir. Verilen bu karar kesin olup, dava giderlerinin borçlusunu şirkettir.

S83: Limited şirket sözleşmelerinde yer alması gerekenler neler?

C83: Sözleşmelerde zorunlu hükümler belirtilecek (Md.576). Bunlar; ticaret unvanı, merkezi, esas noktaları belirtilmiş ve tanımlanmış işletme konusu, esas sermayenin tutarı ve varsa imtiyazlar, müdürler (adı-soyadı, unvanları, vatandaşlıkları), yapılacak ilanların şekli (Şirketin Müddeti Kaldırıldı).

S84: Limited şirketlerde pay devri nasıl olacak?

C84: Pay devri, noterden onaylı devir sözleşmesi ile gerçekleşecek. Sözleşmede ek ödeme, ön alım vb. koşullar varsa uyulması gerekir. Ayrıca, genel kurul onayı gerekiyor (tek kişilikte yok). Genel kurul, herhangi bir sebep belirtmeden kaçınılabilir. Sözleşme ile sermaye payının devri yasaklanabilir. Pay devri onayına ilişkin genel kurul kararı sicile tescil ettirilir.

S85: Limited şirketlerde nama yazılı pay senedi çıkarma olanağı getirildi. Bunun yararı ne?

C85: Böylece, ortaklık ispat kolaylığı, hem de yükümlülükleri senede yazılarak şeffaflık sağlanmış oluyor.

S86: Limited şirketlerde pay defteri zorunlu mu?

C86: Ortakların paylarının kaydedildiği ve diğer ortakların incelemelerine açık pay defteri tutulması zorunlu (Md.594) Açılış ve kapanışı tasdike tabi. Tek kişilik ortaklıkta da gerekli.

S87: Anonim ve limited şirketlere ilişkin borçlanma yasağından bahsetmiştik. Şirket türüne göre bir fark var mı?

C87: Evet. Limited şirketlerde Ortakların akrabalarına ve ortak olmayan müdüre kısıtlama yok.

S88: Limited şirketlerde de işlem denetçisi olacak mı?

C88: Limited şirketler 1 Mart 2013'e denetçilerle anlaşacak. Hem muhasebeci hem denetçi olacak. Ayrıca gerektiğinde işlem denetçisi olacak.

S89: Yeni TTK'ya göre fatura ve ödeme süresine ilişkin düzenleme yapıldı mı?

C89: Sözleşmede ödeme günü belirtilmemişse; borçlu aşağıdaki sürelerin sonunda ihtara gerek kalmadan müteferrik sayılır ve alacaklı faize hak kazanır.

- Faturanın borçlu tarafından alınmasını izleyen 30 günlük sürenin sonunda
- Faturanın alınma tarihi belirsizse, mal veya hizmetin alınmasını izleyen 30 günlük sürenin sonunda.
- Borçlu faturayı mal veya hizmetin tesliminden öne almışsa, mal veya hizmetin teslim tarihini izleyen 30 günün sonunda müteferrik sayılacak.

S90: Ödemeye ilişkin farklı bir süre belirlenebilir mi?

C90: Sözleşmede öngörülen ödeme süresi en fazla 60 gün alacaklı aleyhine ağır bir haksız durum yaratmamak koşuluyla anlaşma ile daha uzun süre belirlemekte mümkün.

S91: Yeni TTK'da yer alan ağır yaptırımlar, kurumsallaşmaya zarar verir mi?

C91: Evet. Şirketten para çekmeye adli para cezası ve hapis, internet sitesini oluşturmayanlara hem hapis hem adli para cezası vb. uygulamalar şirketlerin şahıs işletmesine dönüşmesine neden olabilir

S92: Limited şirketler anonim şirkete dönüşebilir mi? Avantajı ne olur?

C92: Elbette dönüşebilir. Tek ortak, Anonim şirketlerde ortağın vergi ve sigorta borcundan sorumlu olmayışı, halka açılma imkanı, hisse satışında anonim şirketlere özgü avantaj ile hamiline hisse senedi avantajı bu açıdan önemli.

S93: Tüm ortakların müdür sıfatında olduğu limited şirketlerde yeni bir müdür belirlenmesi gerekecek mi?

C93: Tüm ortakların hep birlikte müdür sıfatıyla idareci ve temsilci olduğu Limited şirketlerde, Yeni TTK'nın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren tarihinden **üç aylık süre içinde** yeniden müdür belirlenmesinin yapılması gerekiyor.

S94: Geçiş hükümleri arasında yer alan tek kişilik şirketlerin bildirim ne anlama geliyor?

C94: Herhangi bir sebeple bir anonim şirketin tek pay sahibi ve bir limited şirketin tek ortağı olan gerçek veya tüzel kişi, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren **on beş gün içinde**, bu sıfatını, adını, adresini, vatandaşlığını, anonim şirketlerde yönetim kuruluna, limited şirketlerde müdüre veya müdürlere noter aracılığıyla bildirir.

S95: Tedrici kuruluş uygulaması kaldırıldı mı?

C95: Eski TTK'da sermayenin bir kısmının taahhüt edilip geriye kalan kısmı için halka başvurulması şeklinde Anonim şirket kurulması, tedrici kuruluş olarak ifade ediliyordu. Bu sistem kaldırılmıştır. Şirketlerin halka arzı ile ilgili getirilen yeni düzenleme: Sermayenin bir kısmının nakit karşılığı taahhüt edilip şirketin kurulmasından itibaren 2 ay içinde halka arzı mümkün hale gelecektir. Pay bedellerinin tamamının **24 ay içinde ödenmesi** zorunluluğu getirilerek, esas sermayenin ödenmeme ihtimali ortadan kaldırılmıştır.

S96: Yeni TTK'da denetçilerin anonim şirketlerde genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi var mı?

C96: Yeni TTK'ya göre, anonim şirketlerde yönetim kurulu, tasfiye memuru ve azlığın genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi varken, **denetçinin çağrı yetkisi kaldırıldı.**

S97: Birden fazla payı olan pay sahiplerine verilecek oy hakkı, sınırlandırılabilir mi?

C97: Yeni TTK'ya göre anonim şirketlerde, birden fazla pay sahiplerine verilecek oy hakkı esas sözleşme ile sınırlandırılabilir.

S98: Tüzel kişiler anonim şirket yönetim kurulu üyesi olabilirler mi?

C98: Yeni TTK ile birlikte tüzel kişilerde yönetim kurulu üyesi olabilecek.

S99: Yeni TTK'ya göre şirket birleşmelerinde çalışanları koruyan bir hüküm var mı?

C99: Yeni TTK'ya göre; şirket çalışanları, şirketin birleşmesinden itibaren 3 ay içinde alacaklarının güvence altına alınmasını talep edebilirler. Buna karşılık, şirket, alacağın tehlikeye düşmediğini; denetçiden talep edeceği bir raporla, ispat ederek söz konusu güvenceyi vermektan kaçınabilir.

S100: Yeni TTK'ya göre şirket birleşmelerine ilişkin düzenlemeye göre, hangi şirket hangisi ile birleşebilecek?

C100: Yeni TTK'ya göre,

- Sermaye şirketleri, sermaye şirketleriyle, kooperatiflerle ve devralan şirket olmaları şartıyla, kolektif ve komandit şirketlerle,
- Şahıs şirketleri, şahıs şirketleriyle, devrolunan şirket olmaları şartıyla, sermaye şirketleriyle, devrolunan şirket olmaları şartıyla, kooperatiflerle,
- Kooperatifler, kooperatiflerle, sermaye şirketleriyle ve devralan şirket olmaları şartıyla, şahıs şirketleriyle, birleşebilirler.